

LUST

FÖR DIG SOM
GILLAR RFSU

Lust är RFSU:s
medlemstidning och
kommer ut två gånger per år.

Redaktör: Ulrika Hammar
ulrika.hammar@rfsu.se

RFSU / Lust
Box 4331, 102 67 Stockholm
ISSN: 2004-1527

**Abortfrågan
jorden runt**

Så ser utmaningarna
ut i andra delar av
världen.

FRÅN ORD TILL HANDLING

RFSU-MEDLEM OCH FOLKBILDARE

Bonnie Dahlström kopplar
samman klimatkris och sexualitet

BLI MEDLEM DU OCKSÅ!

Att bli medlem i RFSU är ett viktigt ställnings-
tagande för alla människors rätt till sin kropp och sin
sexualitet. Anmäl dig via rfsu.se/medlem

Värva och vinn!

✿ Nu har du som medlem i RFSU chans att vinna en övernattnings för två på Steam hotel i Västerås!
Så här gör du: Värva en ny medlem senast 31/12. Det är enkelt att bli medlem via rfsu.se/medlem. Mejla ulrika.hammar@rfsu.se och berätta vem du värvat. Efter årsskiftet dras en vinnare bland värvarna, vilket meddelas via mejl. ✿

RFSU Mälardalen ser dagens ljus

✿ Nu har RFSU Västmanland och RFSU Sörmland slagits ihop och bildat RFSU Mälardalen. Lokalföreningen har sin grund i RFSU Katrineholm som startade redan 1934. I början av nästa år anordnas en träff för alla medlemmar i den nya föreningen. Håll utkik på RFSU Mälardalens Facebooksida eller mejla vice ordförande inger.forsgren@rfsu.se för mer information. ✿

FOTO: TONY JAGETEG

Var med och bestäm lokalt

✿ Efter årsskiftet håller RFSU:s alla lokalföreningar sina årsmöten. Där väljs föreningarnas nya styrelser. Är du intresserad av att ta ett lokalt förtroendeuppdrag? Det är roligt och lärorikt och du behöver inga förkunskaper! Mejla aktiv@rfsu.se för att anmäla ditt intresse. ✿

MOT NYA DJÄRVA MÅL

I somras blev jag vald till er nya förbundsordförande på kongressen i Halmstad. Inför att jag kandiderade till uppdraget var det många som berättade om hur mycket det är att göra i den här rollen. Vad den skulle kräva av mig. Tydligt skulle det vara intensivt. Efter ett halvår på posten kan jag konstatera att det

var en rejäl underdrift. Utöver att som ny ordförande försöka sätta sig in varanda skrymsle av den här fantastiska och omfattande organisationen har också våra frågor hamnat mitt på den politiska dagordningen. Det är både för att reaktionära krafter vill rulla utvecklingen tillbaka och för att vi går i bräschen mot nya

djärva mål. Och som så många gånger förr i vår 90-åriga historia har vi inte bara medvind.

MEN MED EN så här fin medlemsrörelse i ryggen gör det inget om det blåser. Utöver allt hårt arbete vi gör har vi dessutom nästan lyckats fördubbla antalet medlemmar på fem år. Är det inte helt otroligt? Det gör mig så oerhört stolt och glad att allt fler hittar en plats för sitt engagemang inom RFSU, att vi är allt fler som genom medlemskap tar ställning och engagerar oss för en värld där alla är fria att bestämma över sin kropp och sin sexualitet. Gamla lagar, normer och idéer ska inte stå i vägen för människors frihet.

Vårt arbete är intensivt. Och jag skulle inte vilja ha det på något annat sätt.

LINA FRIDÉN
Ordförande RFSU

Hiss

I riksdagen har frågan om en modern könstillhörighetslag börjat röra på sig i positiv riktning. Hoppet om en ny translag lever vidare!

Diss

RFSU:s rapport visar att det finns en oroande låg kunskap om klimakteriet, något som leder till att många inte får behandling för sina besvär.

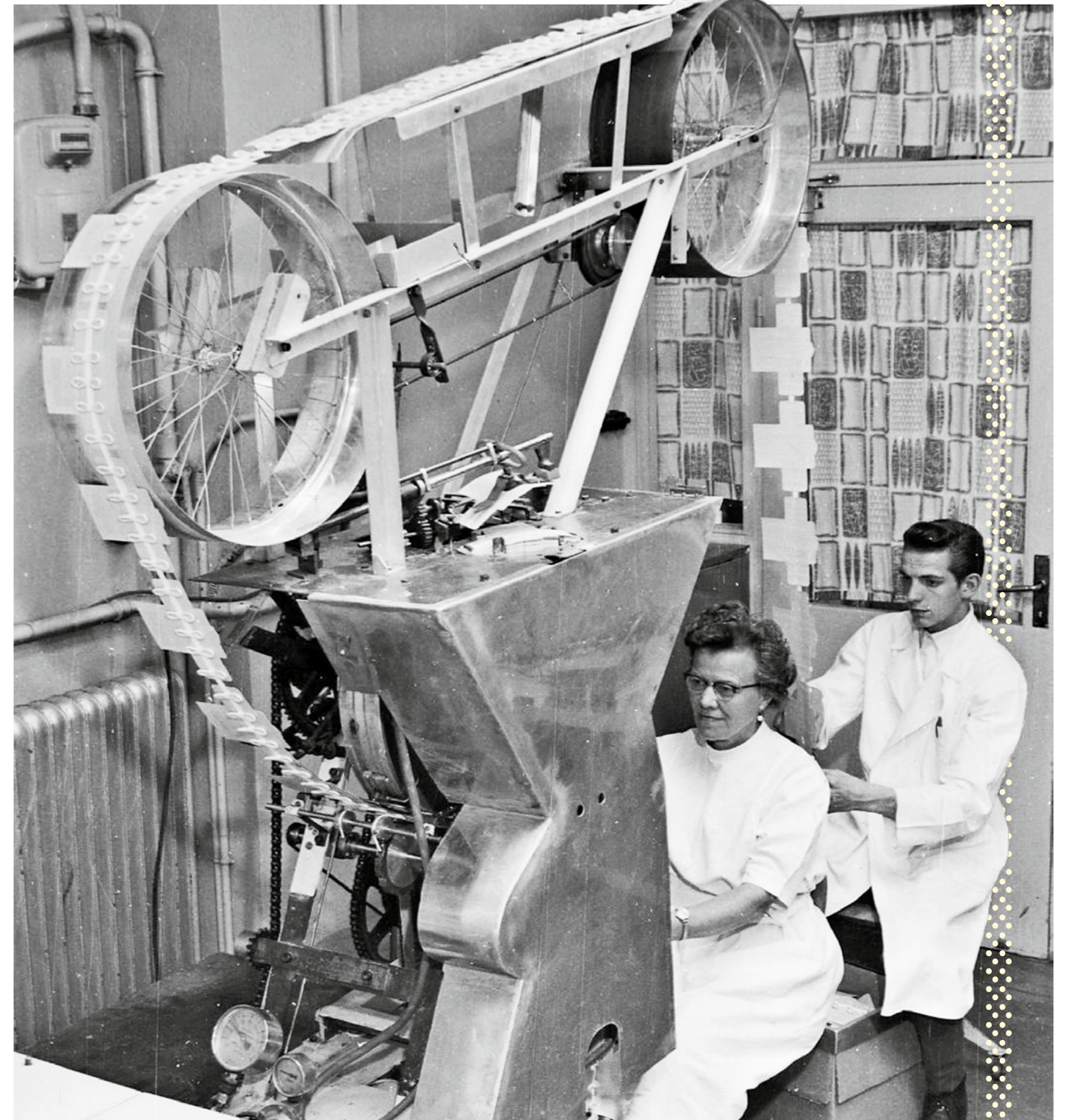

FOTO: RFSU

1976

startade RFSU sin egen testverksamhet av kondomer. Bilden ovan är tagen på 1950-talet. Här ser det ut att vara kondomer som förpackas på löpande band i RFSU:s kondomfabrik i Jakobsberg.

Hallå där ...

Pelle Ullholm! Du är projektledare för ett nytt RFSU-projekt med fokus på män.

Text: Ulrika Hammar

Vad går projektet ut på?

– Vi vill bidra till att minska ensamhet och isolering hos män från 16 år och uppåt. I förlängningen vill vi minska risken för att bli en incel* eller suicidal. Vi vill göra det lättare att kommunicera kring sitt mående och söka vård, men också själv bli någon som kan stötta andra som inte mår bra.

Hur ska ni göra det?

– Ett första steg är att skapa en nulägesbild. Den görs dels med hjälp av djupintervjuer med män i olika åldrar, dels genom en gedigen kartläggning av aktuell forskning om män och ensamhet. Därefter kommer vi att utbilda fackförbund, företagshälsa och ungdomsmottagningar så att de kan bli bättre på att fånga upp signaler på ensamhet och sätta in åtgärder.

Men vänta, har detta verkligen med RFSU:s verksamhet att göra?

– Man kan tycka att det är ett steg bort från vår kärna, men det kopplar an till sexualitet och relationer. Vi på RFSU tror ju att livet och sexualiteten hänger ihop. Att vara ensam är att inte förmå sig ha relationer. Få saker är så stärkande som att våga vara tillgänglig för en relation med någon. Och det går faktiskt att lära sig.

Vad kommer utbildningen att ta upp?

– Bland annat övningar kring hur man kan vara en aktiv åskådare och utföra så kallade mikrohandlingar, det vill säga små medvetna handlingar som fyller en funktion långsiktigt. Det kan handla om allt ifrån att sätta sig bredvid någon under fiket till att fråga om någon ska med på en fotbollsmatch efter jobbet. Sedan hoppas jag också att vi kommer att hålla konkreta övningar i hur man kan göra för att träffa någon, till exempel en dejtingskola.

Vad önskar du att män generellt fick för stöd av omgivningen?

– Män behöver övning i att ta sociala kontakter vid personliga kriser, annars riskerar de att fastna i negativa tankar om sig själva. Om man lär sig att kommunicera när det är balans i livet är det mycket lättare att göra det när isen brister. ❁

*= Involuntary celibate, eller ofrivilligt celibat på svenska.

Om projektet

❁ Syftet med projektet är att stärka mäns psykiska hälsa utifrån ett positivt perspektiv. Det finansieras av Folkhälsomyndigheten och löper under tre år.

FOTO: ULRIKA HAMMAR

Välkommen Hana!

❁ – Hana Suzuki Ernström har tilldelats rollen Strateg inom området antirasism – en helt ny tjänst inom RFSU som skapats som ett led i vårt antirasistiska arbete. Syftet är både att fördjupa RFSU:s kunskap om antirasism och omsätta den i praktiken.

– Jag ser fram emot att bidra till RFSU:s praktiska antirasistiska arbete. Det känns viktigt och roligt! säger Hana Suzuki Ernström. ❁

Vi behöver prata om sex

❁ RFSU har tagit fram en ny kommunikationsstrategi som syftar till att stötta våra mål i styrdokumentet Sextanten. Eftersom RFSU kommunicerar om så många olika, vitt skilda ämnen behövs en slogan som binder ihop det vi vill säga. Den lyder "Vi behöver prata om sex". Så enkelt – men långt ifrån självklart. Under vintern kommer du att se denna mening här och där i vår kommunikation. RFSU har pratat om sex i 90 år. Det behövs lika mycket nu som förr. ❁

Ottar var tapper och vred

❁ Susanna Hillbom, medlem i RFSU Halland, har skrivit föreställningen Tapper och Vred, om RFSU:s grundare Elise Ottesen-Jensen. Med hjälp av visor, teater och poesi lotsas publiken genom sexualpolitiska händelser från hundra år tillbaka och fram till nu. Föreställningen har varit ute på turné under hösten. Missade du den? Inom kort går den att lyssna på i sin helhet på Spotify! ❁

Till minne av Katarina Lindahl

❁ Katarina Lindahl har lämnat oss vid en ålder av 74 år. Hon hade under sina 20 år som generalsekreterare för RFSU stor inverkan på att positionerna för sexuell och reproduktiv hälsa flyttades fram, både i Sverige och globalt.

"Katarinas kraft fortsätter att inspirera oss som är kvar att verka för en värld där människor ges förutsättningar att älska den de vill och själva bestämma över om, med vem och när barn ska komma till" skriver före detta kollegor i Dagens Nyheter. ❁

Ny medlemsgrupp: Neuroqueera

❁ RFSU Stockholm har dragit i gång Neuroqueera, för dig som vill diskutera sex, relationer och dejting ur ett autistiskt eller adhd-perspektiv. Den 17 januari klockan 18.00-19.30 hålls föreläsningen "Att lyssna på och följa sin kropp" som även går att delta i digitalt.

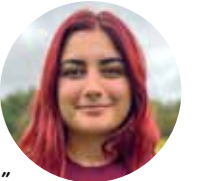
Håll utkik i RFSU Stockholms sociala mediekanalet för mer information! ❁

Varför tycker du att det är viktigt att prata om sex?

ELENA ROMA RFSU Umeå

– Vi har alla olika syn på vad sex är och åsikter om hur sex ska vara. Vi har även normer i samhället för vad som anses vara "normalt" sex. Jag tycker det är livsviktigt att prata om sex för att så många som möjligt ska känna att deras sex är kul, bra och inte alls konstigt.

DYLAN DAHLBERG RFSU Stockholm

– För att normalisera att sex kan se olika ut för alla människor och för att belysa olika perspektiv och behov. Då slipper folk påtvingas normer av hur sex "bör" vara. Alla kan gynnas av att upptäcka olika delar av sex genom samtal och sedan fortsätta att utforska det genom livet.

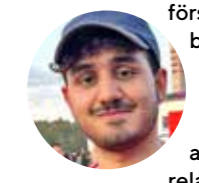
LOA GRAZIA QUAN RFSU Växjö

– Att prata om sex är en viktig del av sexuell hälsa och välbefinnande. En får lära sig om sig själv och om andra. En får kunskap om preventivmedel och säkrare sex och förstår bättre vikten av samtycke och gränser i sexuella relationer.

KRISTIAN RIZIDJ RFSU Stockholm

– Som samhälle behöver vi föra diskussioner kring sex för att främja förståelse, säkerhet och välbefinnande. Som individer behöver vi utforska sex för att upptäcka våra preferenser och gränser, för att kunna ha hälsosamma relationer.

Har sexuella och reproduktiva rättigheter med klimatet att göra? Självklart, tycker RFSU Malmö-medlemmen Bonnie Dahlström. Hon har startat medlemsgruppen Klimax.

Text: Ulrika Hammar Foto: Nicolina Jansson

INTIM RELATION MELLAN SEX OCH KLIMATET

Bonnie Dahlström är folkbildare ut i fingerspetsarna. Hon fullkomligt älskar att göra viktig kunskap tillgänglig för allmänheten. Redan i gymnasiet engagerade hon sig som läxhjälp. Genom årens lopp har det sedan handlat om allt ifrån att prata med unga om ömsesidigt sex till att engagera fler i klimatfrågan.

– Folkbildning är mitt kall och något som genomsyrar allt jag gör, oavsett vilken fråga det handlar om, säger hon.

När Bonnie hittade till RFSU Malmö 2018 var hon ivrig att få komma i gång och göra något. Inom kort gick hon informatörsutbildningen, vilket mynnade ut i ett djupt engagemang för sexualupplysning som höll i sig fram till covidpandemin. Då tog det abruptt stopp.

– Jag var inte alls aktiv som informatör under pandemin. Vi anordnade sexualupplysningspass online då, men för mig var det

inte samma sak. Det kändes som att sitta och prata i radio mer än att undervisa.

När RFSU:s informatörer, inklusive Bonnie, kunde sexualupplysa ute i skolorna igen, involverade hon sig samtidigt i ett projekt som går ut på att få folk att agera för klimatet. Och Bonnie, som alltid haft ett intresse för hur olika samhällsproblem och deras lösningar interagerar, såg plötsligt kopplingar mellan sex och klimat.

– Jag började se klimatkrisen utifrån ett SRHR*-perspektiv. Krisen innebär till exempel större risk att dö i förlossning och svårare att få tillgång till preventivmedel och abort. Varför tipsas det inte om att ha kondomer hemma i broschyren "Om krisen kommer"? Folk måste kunna ha säkert sex även under svåra förhållanden. För det är ju inte så att vi slutar ligga för att elen går.

SÅ VÄCKTES IDÉN om att starta medlemsgruppen Klimax. Bonnie visste på en gång att det inte skulle vara en föreläsningsserie. I stället ville hon anordna olika kreativa workshops. Att sitta och sy på ett lapptäcke tillsammans

Bonnies 3 klimataktivist- tips:

1. Gå med i en grupp eller starta en!
2. Gräv där du står!
3. Bidra med något du är bra på!

*Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Så påverkar klimatkrisen SRHR

- ✿ Försämrade tillgång till preventivmedel, säker abort och förlossningsvård på grund av extremväder.
- ✿ Ökad risk för sexuellt och könsbaserat våld när människor är på flykt.

Redan på gymnasiet gillade Bonnie Dahlström att lära ut, till exempel som läxhjälpare. – Folk säger att man ska välja ett yrke inom något man är bra på och som ger energi tillbaka. Folkbildning gör det för mig, säger Bonnie Dahlström.

“Fermenting as fomenting” het-te en av Klimax träffar, vilket betyder ungefär “Fermenting som en förändringsprocess”. – Att prata om att bygga en rörelse och samtidigt sätta i gång en fermenteringsprocess, som ju också är en typ av rörelse, var väldigt givande, säger Bonnie.

kan ge en annan typ av samtal, och därmed en annan typ av lärande, än att sitta still och bara lyssna.

– Jag vill aktivera folk. Vi kan tillräckligt mycket om klimatkrisen nu, vi behöver inte kunskapshöja. Vi behöver verktyg för att faktiskt göra något.

I skrivande stund har Klimax hunnit ha två träffar, och fler är inplanerade. Vid första tillfället tillverkades fröbomber - en blandning av frön, lera och jord som formas till bollar. Dessa går sedan att kasta in på olika platser där man vill att det ska växa

exempelvis blommor. Metoden har länge använts av klimataktivister i USA.

– Det är skönt att göra något med händerna, det är lugnande att rulla och krama jordbollar. Och lugnet kan behövas när man pratar om så svåra saker som vad en klimatkris kan få för följder för vår sexuella hälsa.

VID DEN ANDRA TRÄFFEN var fermentering i fokus och tillsammans gjorde deltagarna stora mängder kimchi. Här pratades det om vikten av social organisering och hur man kan agera kollektivt. Kimchins fermenteringsprocess fick vara symbolen för hur en aktivistisk rörelse kan byggas - flera ingredienser som samverkar kan starta en kraftfull förändring.

– Det viktigaste man kan göra just nu är att engagera sig tillsammans med andra. Vi har inte längre tid att ägna oss åt individuella livsstilsförändringar. Vi behöver använda det vi redan kan och hitta ett sätt att kanalisera in det i miljörörelsen. Tillsammans kan vi förändra! ✿

Ur RFSU:s idé-program Kompassen

✿ “Klimat-, natur- och miljökriser är akuta och kollektiva angelägenheter som hotar de mest grundläggande livsvillkoren för oss människor på planeten. Därför är det en självklarhet att dessa ekologiska kriser handlar om mänskliga rättigheter, och därmed berör sexuella och reproduktiva rättigheter.”

SKÖRARE. INTE SVAGARE.

KLIMAKTERIET MED LUST,
ENERGI OCH BALANS.

Kosttillskott bör inte användas som alternativ till en varierad kost och en hälsosam livsstil. Havtornsolja bidrar till slemhinnornas normala funktion i underliv, ögon och mun. Biotin bidrar till att bibehålla normala slemhinnor och normal hud. Zink bidrar till att bibehålla normalt hår, hud och naglar. Läs mer på RFSU.com

rfsu

Lust har fått följa med RFSU:s nya ordförande Lina Fridén en vanlig arbetsdag. Den blir fullspäckad med allt ifrån politikerutfrågning till träff med medlemsvärvare. Häng med!

Text: Ulrika Hammar Foto: Elisabeth Jubelin, Getty Images

EN DAG MED RFSU:S ORDFÖRANDE

FOTO: DANIEL IVARSSON

✿ Lina Fridén väcks av sitt barn hemma i lägenheten i Stockholmsförorten. Det blir frukost, påklädning och morgonbestyr. Hon och hennes partner turas om att ta barnet till förskolan. I dag är det hans tur.

06.43

08.00

✿ Lina tar tunnelbanan in till Södermalm. Under tiden läser hon underlagen inför dagens politikerutfrågning som hon ska hålla i. Att det är fullt av folk runt omkring besvärar henne inte.
– Ibland är det svårt att hålla fokus, men jag är rätt bra på att skärma av.

I pausen passar Lina på att prata med medlemsvärvarna Mirandah Hammar och Joanna Dell. Hon har sprungit på dem vid flera sammanhang på sistone.
– Det känns som att jag förföljer er! Hur många medlemmar har ni värvat hittills i dag? frågar Lina.
– Tio stycken, svarar de.

11.09

09.10

✿ Den svenska abortlagen är under utredning och Lina frågar ut riksdagsledamoten Johan Hultberg (m) om detta. Vad kan vi förvänta oss av en förändrad abortlag i Sverige? Kommer vi att kunna göra hem-aborter år 2026? Johan Hultberg vill inte lova något men säger att han hoppas på det.

09.00

FOTO: ULRIKA HAMMAR

✿ RFSU:s generalsekreterare Ingela Holmertz och Lina hälsar välkomna till konferensen tillsammans.
– Jag vet inte hur länge man får säga att man är ny på jobbet. Men varje gång jag hamnar i ett nytt sammanhang i min roll som ordförande är det väldigt roligt. Det är också roligt att leda saker med Ingela och få synas utåt som två ledare för organisationen.

08.30

✿ Lina anländer till RFSU:s aborträttskonferens som anordnas för första gången någonsin. Hon minglar runt med deltagarna – allt ifrån kända ansikten från Linas tid som ordförande för RFSU Stockholm till internationella gäster.

12.35

✿ Lina tar chansen att prata med den polska aborträttsaktivisten Justyna Wydrzyńska som är en av dagens talare. De samtalar om hur rollerna nu är ombytta i aborträttsfrågan. I början av 1970-talet åkte svenska kvinnor till Polen för att göra abort. Nu är abort förbjudet i Polen och nyligen dömdes Justyna Wydrzyńska efter att ha försett en person med abortpiller.

13.00

✿ Lina beger sig till förbundskansliet för ett möte med föreningsutvecklaren Ulrika Dane. Tillsammans planerar de ordförandeträffen i december där förbundsstyrelsen och flera av lokal-föreningarnas förtroendevalda ska ses.

Lina Fridén

- ✿ Pronomen: Hon.
- ✿ Ålder: 33.
- ✿ Familj: Man och barn.
- ✿ Favoritsnacks: Chips! Det går inte att beskriva hur mycket jag tycker om det.

✿ Lina tar tunnelbanan hem. Hon läser och svarar på mejl på vägen. De handlar om förberedelser för ett kommande arbetsutskottsmöte och planering av en ny strategi som ska hjälpa RFSU att bli en växande medlemsrörelse.

14.00

✿ Dags för nästa möte. Lina träffar dem som jobbar med politisk påverkan på förbundskansliet. Man diskuterar remissvar på en statlig utredning om oskuldkontroller, pratar om vilka politiker som ska uppvaktas i olika frågor och hur vi bygger relationer med andra civilsamhällesorganisationer.

15.00

✿ Lina deltar i en utbildning som organisationen Expo anordnar om det ökade motståndet mot SRHR (sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter). Här finns också deltagare från RFSL, RFSL Ungdom och MÄN.
– Jag har gått utbildningen flera gånger tidigare, men det är värdefullt att uppdatera sig om hur motståndet ser ut och hålla samtalet vid liv både internt och med andra organisationer.

✿ Just den här dagen har pappan även hämtat barnet på förskolan och lagat mat. Det blir en tidig, gemensam middag: Pasta med svampsås, som hela familjen tycker om.

17.30

✿ Lina och hennes partner löser sudoku tillsammans.
– Det här låter ju jättetråkigt! Men för oss är det ett bra sätt att koppla bort från jobb och vardagspussel och för en stund ha gemensamt fokus på något annat.

21.30

Träffa Lina!

✿ Sedan Lina Fridén blev vald till ordförande för RFSU i juni i år har hon besökt fyra lokalföreningar. Planen är att ge sig ut på turné och träffa alla. Vill du bjuda in Lina till just din lokalförening? Mejla lina.friden@rfsu.se

✿ Lina kryper till kojs och släcker lampan. För att somna lyssnar hon på random youtube-klipp om saker som inte intresserar henne.
– Periodvis är det svårt att somna för att hjärnan är i gång. Då hjälper det att lyssna på något helt ovidkommande.

22.04

FRÅGA RFSU:S EXPERT

Magnus Svensson är psykoterapeut på RFSU-kliniken.

Jag har svårt att komma utan att titta på porr när jag onanerar. Det får mig att känna mig beroende. Hur lär jag mig onanera och komma utan porr?

SVAR: Människan är ett vanedjur så du får antagligen lättare orgasm till just porren eftersom du vant dig och din kropp vid detta. Om du upplever det som ett problem kan en lösning vara att utforska hur du kan bli kåt och få orgasm med en bredare repertoar av stimuli än bara porr. Det kan till exempel vara i form av erotiska noveller eller ljudfiler. Den bästa stimulinen får vi ofta av vår fantasi. Träna på att onanera enbart till din fantasi, utan att använda porr. Glöm inte att det kan ta tid att ändra vanor som satt sig. ✿

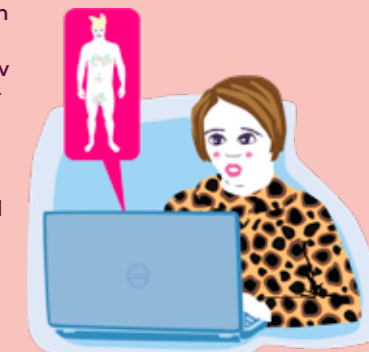

ILLUSTRATION: EVA FALLSTRÖM

Mina antidepressiva har gjort att min lust dött helt. Vad kan jag göra åt detta?

SVAR: En bra början är att diskutera med den läkare som skrivit ut antidepressiv medicin till dig. Kanske finns det andra preparat som har mindre biverkningar på den sexuella lusten? Ni kan då också prata om för- och nackdelar med medicinen. Du kanske känner dig mer stabil i ditt stämningsläge men saknar lusten. Kan du i samråd med din läkare minska dosen på antidepressiva medicinen?

Det är också en bra idé att prata med en kunnig samtalsperson, till exempel kurator, psykoterapeut och/eller sexolog. Här kan du få stöd i utforskandet kring din lust. Kanske det går att hitta nya sätt att känna lust? Du kan också i en sådan kontakt få hjälp att acceptera att lusten kan påverkas under tiden du äter denna medicin, men ändå ha ett meningsfullt sexliv själv och med eventuella partners.

UNDER LUPP

Vi sätter tänderna i ett ämne som berör och engagerar världen över.

ABORTFRÅGAN JORDEN RUNT

Stora förändringar behövs för att vi ska kunna uppnå sexuell och reproduktiv rättvisa. Vi frågade RFSU:s partnerorganisationer: **Vilket är det största hindret för tillgång till abort i ditt land?**

Text: **Ulrika Hammar**

UR RFSU:S IDÉPROGRAM KOMPASSEN

✿ "För att sexuella och reproduktiva rättigheter ska förverkligas för alla behövs sexuell och reproduktiv rättvisa. Begränsande normer, bristande resurser, hierarkier och diskriminering är hinder mellan de formella rättigheterna och de människor som omfattas av dem. Sexuell och reproduktiv rättvisa innebär ett aktivt och medvetet arbete för att övervinna dessa hinder."

MEXIKO

Paula Sánchez
Mejorada Ibarra,
CDD México

– Stigmat. Vi har haft stora framgångar rent juridiskt och tolv av Mexikos 32 stater har nu avkriminaliserat abort. Men det sociala stigmat är fortfarande stort och normerna som framför allt den katolska kyrkan pådyvlar är starka.

ARGENTINA

Maria Alicia Gutierrez, Grupo Fusa
– Implementeringen av den nya lagen från 2020 som gjorde abort lagligt till och med vecka 14. Man har kommit olika långt i olika delar av landet när det kommer till att förverkliga det som lagen nu tillåter.

LIBERIA

Naomi Tulay
Solanke,
Community
Healthcare
Initiative

– Tillgång till abortvård och läkemedel. Det är dyrt med abortpiller och väldigt svårt att få tag på. Det gör att ofrivilligt gravida tar till desperata åtgärder såsom att svälja krossat glas eller föra upp cassava-pinnar i underlivet.

SVERIGE

✿ Andreas Åsander, RFSU
– Kunskapsbristen. En undersökning som RFSU gjort visar att kunskapen om abort och aborträtt hos allmänheten är väldigt låg. Många känner inte ens till att vi har fri abort till vecka 18 och vet inte hur en abort faktiskt går till.

INDIEN

Alka Barua,
Common
Health

– Vår abortlag från 1971. Abort är lagligt i Indien, men lagen innehåller så oerhört hårda krav på de kliniker som ska utföra aborterna att väldigt få når upp till dem.

GEORGIEN

✿ Lika
Mamatsashvili,
Tanadgoma

– Kostnaden. Du måste betala för din abortvård själv. Det kostar cirka 70 amerikanska dollar vilket är väldigt mycket pengar för många. Abort är lagligt till vecka tolv, men kräver två läkarbesök med fem dagars betänketid emellan och sedan ytterligare ett. Det leder till att du måste ta ledigt från jobbet och förlorar inkomst.

BANGLADESH

✿ Mohammad Altaf Hossain,
BAPSA

– Okunskap. Även om över 70 procent av kvinnorna känner till att de har tillgång till så kallad "mensreglering" (vilket är vad vi måste kalla abort för att det ska vara lagligt) vet många inte vart de ska vända sig när det väl gäller.

FILIPPINERNA

Marevic Parcon, WGNRR

– Lagen. Filippinerna har en av de strängaste abortlagarna i världen. Det är totalförbjudet att göra abort och det finns inga undantag. Det leder till att tre personer om dagen dör till följd av osäkra aborter.

